

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Prasības iesniegšana Tiesā](#) > [Kur Un Kā](#) > [Procentu Likmes](#) > [Italy](#)

Procentu likmes



Saturu nodrošina



European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Vai attiecīgajā dalībvalstī ir paredzēti “likumiskie procenti”? Ja tā, kā šajā dalībvalstī tiek definēts termins “likumiskie procenti”?

Itālijas tiesībās pastāv nošķirums starp parastajiem procentiem, nokavējuma procentiem un kompensācijas procentiem. Parasto procentu funkcija ir nodrošināt atlīdzību, proti, apmaiņā pret personas (kurai jāmaksā procenti) gūto labumu no naudas līdzekļiem, ko tai aizdevušas citas personas. Nokavējuma procenti pēc to būtības ir kompensējoši, tos aprēķina par kavētiem maksājumiem un nosaka oficiālā paziņojumā pa samaksu, ko izsniedz parādniekam. Kompensācijas procenti ir maksājami kreditoram, ja debitors kavējas ar parāda summu atmaksu, ņemot vērā labumu, ko debitors ir guvis, nekavējoties neatmaksājot parādu. Šādi procenti sastāv no taisnīgas atlīdzības un uzkrātiem procentiem, pat ja prasījums nav par konkrētu summu un apmaksas termiņš vēl nav iestājies. Tomēr likumiskie procenti ir noteikti tiesību aktos par finansiālajām saistībām; no dienas, kas seko maksājuma termiņa dienai, parādniekam ir jāmaksā kreditoram likumiskie procenti pat tad, ja iepriekš nebija jāmaksā procenti un pat ja kreditors nav konstatējis viņam nodarītu kaitējumu (Civilkodeksa (*Codice Civile*) 1224. panta I daļa). Konkrēti, saskaņā ar Civilkodeksa 1224. pantu (finansiālo saistību neizpilde) “*par saistībām, kas attiecas uz naudas summu, likumiskos procentus aprēķina no dienas, kas seko maksājuma termiņam, pat tad, ja iepriekš nebija jāmaksā procenti un pat ja kreditors nav konstatējis viņam nodarītu kaitējumu. Ja pirms kavētā maksājuma datuma bija jāmaksā procenti, kas ir lielāki par likumiskajiem procentiem, ir jāmaksā nokavējuma procenti par to pašu summu.*” Ikviens kreditors, kurš konstatēs, ka viņam ir nodarīts lielāks kaitējums, saņems papildu kompensāciju (kaitējums naudas devalvācijas rezultātā). Šī kompensācija netiks maksāta, ja ir bijusi vienošanās par nokavējuma procentiem.

Itālijas Civilkodeksa 1282. pantā noteikts, ka par prasījumiem par zināmām maksājamām summām procentus maksā automātiski, ja vien tiesību aktos vai attiecīgajā prasībā nav noteikts.

2 Ja atbilde ir “jā”, kāds ir likumisko procentu apmērs/likme un tiesiskais pamats? Ja ir paredzētas dažādas likumisko procentu likmes, no kādiem apstākļiem un nosacījumiem ir atkarīga to piemērošana?

Par likumisko procentu summu reizi gadā lemj Itālijas Valsts kase (tagad Ekonomikas un finanšu ministrija), katra gada 15. decembrī izdodot dekrētu. Ja puses ir vienojušās par procentu likmi, tiek izmantota to nolemtā likme. Tomēr par likmi jāvienojas rakstiski, un tā nedrīkst būt lielāka par maksimālo pieļaujamo likmi saskaņā ar Likumu par pārmērīgi augstas procentu likmes ierobežošanu (1996. gada 7. marta Likums Nr. 108), citādi procenti tiks uzskatīti par pārlieku augstiem un attiecīgi spēkā neesošiem. Šādos gadījumos procenti nav jāmaksā (Civillikuma 1815. pants). Ja puses ir vienojušās piemērot līgumisko procentu likmi, bet nav noteikušas tās apmēru, tiek piemērota likumiskā procentu likme. Itālijas tiesību sistēmā situācija attiecībā uz nokavējuma procentiem daļēji atšķiras no situācijas attiecībā uz likumiskajiem procentiem. Nokavējuma procenti ir paredzēti kā sods (parādniekam) un kompensācija (kreditoram). Tie ir saistīti ar finanšu saistību neizpildi pēc kavēta vai neveikta maksājuma par pakalpojumu tiesību aktos paredzētajā periodā vai balstoties uz pušu panākto vienošanos. Lai kreditors varētu pieprasīt nokavējuma procentus, parādniekam jābūt kavētiem maksājumiem. Termins „kavēti maksājumi” apzīmē parādnieka saistību izpildes kavējumu. Lai varētu uzskatīt, ka maksājumi ir kavēti, jābūt

pagājušam apmaksas termiņam un parādniekam jābūt iesniegtam paziņojumam par maksāšanu jeb formālam dokumentam, ar kuru kreditors aicina veikt maksājuma apmaksu. Saskaņā ar Civillikumu nokavējuma procenti ir jāmaksā, piemērojot likumisko procentu likmi vai tiesību aktos noteikto likmi. Tomēr, ja par likumisko procentu likmi lielāki procenti bija jāapmaksā, pirms parādnieks saņēma paziņojumu par maksāšanu, procenti par kavētiem maksājumiem ir tādā pašā apmērā (Civillikuma 1224. pants).

Saskaņā ar Civillikuma 1284. pantu likumisko procentu likmi reizi gadā nosaka ekonomikas un finanšu ministrs. Izmantojot Itālijas Republikas Oficiālajā Vēstnesī (*Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana*) publicēto dekrētu, ministrs maina likmi, pamatojoties uz valsts obligāciju gada vidējo ienesīgumu ne vairāk kā 12 mēnešu laikā, ņemot vērā gada laikā fiksēto inflāciju. Šis apmērs tiek noteikts ne vēlāk kā 15. decembrī gadu pirms tā gada, uz kuru attiecas likme. Ja jaunā likme nav noteikta līdz 15. decembrim, esošā likme paliks nemainīga arī nākamajā gadā.

Kopš 2021. gada 1. janvāra likumisko procentu likme ir 0,01 %.

LIKUMISKO PROCENTU LIKMJU TABULA

No	Līdz	Likme	Tiesību akts
1.1.1999.	31.12.2000.	2,50 %	10.12.1998. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2001.	31.12.2001.	3,50 %	11.12.2000. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2002.	31.12.2003.	3,00 %	11.12.2001. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2004.	31.12.2007.	2,50 %	1.12.2003. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2008.	31.12.2009.	3,00 %	12.12.2007. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2010.	31.12.2010.	1,00 %	4.12.2009. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2011.	31.12.2011.	1,50 %	7.12.2010. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2012.	31.12.2013.	2,50 %	12.12.2011. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2014.	31.12.2014.	1,00 %	12.12.2013. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2015.	31.12.2015.	0,50 %	11.12.2014. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2016.	31.12.2016.	0,20 %	11.12.2015. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2017.	31.12.2017.	0,10 %	7.12.2016. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2018.	31.12.2018.	0,30 %	13.12.2017. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2019.	31.12.2019.	0,80 %	12.12.2018. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2020.	31.12.2020.	0,05 %	12.12.2019. Ministru (Valsts kases) dekrēts
1.1.2021.	31.12.2021.	0,01 %	11.12.2020. Ministru (Valsts kases) dekrēts

Par likumisko procentu likmi augstāki procenti jānosaka rakstiski, citādi ir piemērojama likumisko procentu likme.

Kavējumiem komercdarījumos piemēro *ad hoc* ES noteikumu, kas ietverts valsts tiesību aktos, proti, 2002. gada 9. oktobra Likumdošanas dekrētā Nr. 231, kas grozīts ar 2012. gada 9. novembra Likumdošanas dekrētu Nr. 192, lai pilnībā transponētu Direktīvu 2011/7/ES atbilstīgi 2011. gada 11. novembra Likuma Nr. 180 10. panta 1. punktam. Ja puses nav vienojušās par likmi no brīža, kad ir iesniegts dokuments, uz kura pamata ierosināta lieta, likumisko procentu likme būs vienāda ar īpašajā likumā paredzēto likmi attiecībā uz kavētiem maksājumiem komercdarījumos (skatīt tālāk). Šis noteikums attiecas arī uz šķīrējtiesas procesu ierosinošu darbību.

Īpaši tiesību akti attiecībā uz kavētiem maksājumiem komercdarījumos. Lai īstenotu Direktīvu 2000/35/EK par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos, Itālijas likumdevējs izdeva Likumdošanas dekrētu Nr. 231/2002 (ar grozījumiem). Tajā kā procenti par kavētiem maksājumiem komercdarījumos skaidri paredzēta par likumisko procentu likmi augstāka procentu likme. Saskaņā ar Likumdošanas dekrētu Nr. 231/2002 komercdarījumi ir "jebkāda veida līgumi starp uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un valsts iestādēm, kas ietver tikai vai lielākoties preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, par to saņemot samaksu". Dekrēts paredz, ka komercdarījumu kontekstā "jebkurš, kas netaisnīgi cieš kavēta maksājuma dēļ, ir tiesīgs saņemt automātisku kavēta maksājuma procentu maksājumu, kas stājas spēkā bez formāla maksāšanas paziņojuma nepieciešamības, sākot no apmaksas termiņa beigu dienas", ja vien parādnieks nespēj pierādīt, ka nemaksāšana ir tādu apstākļu rezultāts, kuros viņš nav vainojams. Saskaņā ar šo tiesību aktu komercdarījumos procentu par kavētiem maksājumiem pamatā ir likmes, ko katru gadu nosaka Ekonomikas un finanšu ministrija un kas apkopota tālāk redzamajā tabulā, norādot, ka: a) pirmajā gada pusē, uz kuru attiecas kavējums, tiek izmantota tā gada 1. janvārī spēkā esošā likme; b) otrajā gada pusē, uz kuru attiecas kavējums, tiek izmantota tā gada 1. jūlijā spēkā esošā likme.

Tabula ar kavēto maksājumu procentu likmju izmaiņām laika gaitā, sākot ar 2002. gadu:

KAVĒTO MAKSĀJUMU PROCENTU LIKMJU TABULA saskaņā ar Likumdošanas dekrētu Nr. 231/2002

No	Līdz	ECB likme	Palielinājuma likme	Kopā
1.7.2002.	31.12.2002.	3,35 %	7,00 %	10,35 %
1.1.2003.	30.6.2003.	2,85 %	7,00 %	9,85 %
1.7.2003.	31.12.2003.	2,10 %	7,00 %	9,10 %
1.1.2004.	30.6.2004.	2,02 %	7,00 %	9,02 %
1.7.2004.	31.12.2004.	2,01 %	7,00 %	9,01 %
1.1.2005.	30.6.2005.	2,09 %	7,00 %	9,09 %
1.7.2005.	31.12.2005.	2,05 %	7,00 %	9,05 %
1.1.2006.	30.6.2006.	2,25 %	7,00 %	9,25 %
1.7.2006.	31.12.2006.	2,83 %	7,00 %	9,83 %
1.1.2007.	30.6.2007.	3,58 %	7,00 %	10,58 %
1.7.2007.	31.12.2007.	4,07 %	7,00 %	11,07 %
1.1.2008.	30.6.2008.	4,20 %	7,00 %	11,20 %
1.7.2008.	31.12.2008.	4,10 %	7,00 %	11,10 %
1.1.2009.	30.6.2009.	2,50 %	7,00 %	9,50 %
1.7.2009.	31.12.2009.	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1.1.2010.	30.6.2010.	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1.7.2010.	31.12.2010.	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1.1.2011.	30/06/2011.	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1.7.2011.	31.12.2011.	1,25 %	7,00 %	8,25 %
1.1.2012.	30.6.2012.	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1.7.2012.	31.12.2012.	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1.1.2013.	30.6.2013.	0,75 %	8,00 %	8,75 %
1.7.2013.	31.12.2013.	0,50 %	8,00 %	8,50 %
1.1.2014.	30.6.2014.	0,25 %	8,00 %	8,25 %
1.7.2014.	31.12.2014.	0,15 %	8,00 %	8,15 %
1.1.2015.	30.6.2015.	0,05 %	8,00 %	8,05 %
1.7.2015.	31.12.2015.	0,05 %	8,00 %	8,05 %
1.1.2016.	30.6.2016.	0,05 %	8,00 %	8,05 %
1.7.2016.	31.12.2016.	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1.1.2017.	30.6.2017.	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1.7.2017.	31.12.2017.	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1.1.2018.	30.6.2018.	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1.7.2018.	31.12.2018.	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1.1.2019.	30.6.2019.	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1.7.2019.	31.12.2019.	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1.1.2020.	30.6.2020.	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1.7.2020.	31.12.2020.	0,00 %	8,00 %	8,00 %

3 Attiecīgos apstākļos – vai ir pieejama papildu informācija par to, kā aprēķina likumiskos procentus?

Ekonomikas un finanšu ministrijas tīmekļa vietne: <https://www.mef.gov.it>

4 Vai internetā var brīvi piekļūt minētajam tiesiskajam pamatam?

Pieejamas vairākas tīmekļa vietnes, kas piedāvā bezmaksas programmatūru likumisko procentu un nokavējuma procentu aprēķināšanai.

■ Lapa atjaunināta: 21/07/2022

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.